

Terugmeldingen 2007-1.

Gerrit Speek & Hans Schekkerman

Vrijwel altijd ingezonden door de betreffende ringer of melder, soms geselecteerd uit onze databank. Een fotokopie (of uw attentie via e-mail) van uw memorabele melding is altijd van harte welkom. Terugmeldingen van vogels met Nederlandse ringen en/of vogels gevonden in Nederland die om de één of andere reden bijzonder zijn. S.v.p. niet een vijf jaar oude Zilvermeeuw. Uw hulp voor deze rubriek wordt erg op prijs gesteld, omdat wij niet de gelegenheid hebben alle terugmeldingen stuk voor stuk te bezien.

Ooievaar, *Ciconia ciconia*, ringnr. Arnhem7803

Geringd als nestjong op 15 juni 2006 in Meppel (door Wim en Annemiek natuurlijk). De vogel werd eind december 2006 geschoten in Mali. Tot zover niks bijzonders natuurlijk, vele ooievaars overwinteren daar. Wel bijzonder zijn de opmerkingen die we bij deze terugmelding ontvingen: "door Tuaregs geschoten en opgegeten, de ring wordt in een souvenirshop te koop aangeboden".

Bruine Kiekendief, *Circus aeruginosus*, ringnr. Arnhem .6085763

Geringd als man nestjong op 16 juli 1997 in Hondshalstermeer (Groningen) door Ben Koks. De vogel werd gevonden (helaas geen nadere omstandigheden bekend) te Dioro (Mali). Afgelegde afstand 4649 kilometer, verstreken tijd 3021 dagen. Er zijn ondertussen al heel wat meer terugmedlingen uit West-Afrika (Mauretanië 2, Senegal 10, Mali 7, Guinea-Bissau 5, Guinee 1, Sierra Leone 4, Ghana 2,) maar ze blijven natuurlijk bijzonder.

Kluut, *Recurvirostra avocetta*, ringnr. London EP.32564

Geringd op 24 juni 2002 als nestjong te Tichfield Haven in Engeland. Het ringnummer werd afgelezen door F. Majoor op 29 mei 2005 te Arnhem. De afgelegde afstand is 508 kilometer en de verstreken tijd is 1070 dagen. Opvallend: pas de tweede Engelse Kluut die in Nederland is teruggemeld. Ook het omgekeerde komt weinig voor: maar vijf in Nederland geringde Kluten zijn in Groot-Brittannië gevonden, terwijl er net aan de overkant van het Kanaal in Frankrijk vele terugmeldingen zijn.

Witgatje, *Tringa ochropus*, ringnr. Arnhem H.281107

Geringd op 18 augustus 2001 als 1e kj door VRS Castricum. Dood korter dan een week, waarschijnlijk geschoten, op 28 oktober 2006 te Rio Merrinejo, Spanje. Afstand 1658 kilometer en tijd 1897 dagen. Dit is de op één na verste terugmelding van een Nederlandse Witgat; de top-drie allemaal uit Spanje. Ruim 2600 geringde vogels hebben tot dusver geen enkele terugmelding uit Afrika opgeleverd, waarschijnlijk omdat ze daar onvindbaar verdwijnen in kleine moerasjes en langs riviertjes in het bos.

Steenloper, *Arenaria interpres*, ringnr. Brussel 99Z13748

Geringd op 25-01-2004 als – na 2kj te Ile Senghor, Rep.Du Senegal, Senegal. Ring afgelezen door C.J. (Kees) de Graaf op 13-05-2006 op een strekdam bij Den Helder. Afstand 4765 km, 839 dagen. Voor Kees, die jaarlijks honderden Steenlopers afleest, was dit zijn eerste uit Senegal. Er zijn ook nog maar weinig eerdere terugmeldingen van Nederlandse Steenlopers uit Afrika: Senegal 1, Mauritanië 2, en Ghana 1. Dat is wat verrassend omdat hier wel degelijk behoorlijke aantallen in Afrika overwinterende vogels doortrekken, ze doen dat echter snel, gedurende een korte periode in mei en eind juli-begin augustus, en worden dan kennelijk weinig gevangen.

Grote Jager, *Stercorarius skua*, ringnr. London HW.25772

Geringd als nestjong op 22 juli 1971 op Foula, Shetland, Groot Britannië, waar verreweg de meeste geringde Grote Jagers die bij ons verzeilen vandaan komen, zoals Mardik Leopold in een recente OHV heeft laten zien. De poot en ring werden op 1 juli 2004 gevonden door C.J. de Graaf in Den Helder, in het duin ter hoogte van strandpaal 1. Afgelegde afstand is 900 kilometer, verstreken tijd is 12033 dagen. De poot was nog 'beveesd', dus deze vogel heeft de respectabele leeftijd van 33 jaar bereikt – bijna 34.

Oeverzwaluw, *Riparia riparia*, ringnr. Brussel .9263822

Geringd op 17 juni 2005 als 1° kj te Comblain-au-Pont in België. Gevangen en los door VRS Ooijse Graaf (bij Nijmegen) als Oeverzwaluw 1° kj op 19 juli 2005. De afgelegde afstand is 155 kilometer en de verstreken tijd is 32 dagen. Een snelle zomerdispersie in noordelijke richting.

Pestvogel, *Bombycilla garrulus*, ringnr. Helsink P.568086

Geringd op 09 april 2003 als na 2° kj vrouw te Hauho in Finland. Vers dood gevonden, tegen een raam gevlogen, op 21 januari 2006 in Drachten en

opgestuurd door J.A. de Vries. De afgelegde afstand is 1427 kilometer en de verstreken tijd is 1018 dagen. Een aanwijzing voor de herkomst van de forse pestvogelinvasie die we vorige winter mochten meemaken. Dit is de op een na verste pestvogelmelding tot dusver; de top-drie komt nu geheel uit Finland gevolgd door een Zweed en twee Noorse vogels.

Roodborst, *Erithacus rubecula*, ringnr. Arnhem AF.38143

Geringd als 1° kj, geslacht onbekend, op 01 oktober 2003 op Schiermonnikoog door VRS Schiermonnikoog. Gevangen en los door een ringer als Roodborst vrouw na 1° kj op 22 mei 2004 te Mydlovary in Tsjechië (inderdaad: in augustus 2006 bij ons binnengekomen). Bijzonder aan deze melding is natuurlijk de richting; de terugmeldingen tot dusver liggen mooi op een NNO-ZZW lijn door Nederland, en dit is dus de eerste (broedvogel?) uit het hart van Midden-Europa.

Merel, *Turdus merula*, Arnhem K.356656

Geringd als 1° kj vrouw op 8 november 1969 in de Korverskooi op Texel door A.L. Pieters. Gevangen en los door J. Beurskens op 31 december 1984 te Hout-Blerick. Een Merel van 15 jaar, dat is oud. Het is de schrijvers ontgaan waarom deze vogel nu pas deze rubriek haalt, maar dat doet niets aan de leeftijd van de vogel af.

Braamsluiper, *Sylvia curruca*, ringnr. Arnhem AF.99114

Geringd als na 1° kj op 07 juni 2003 te Wassenaar (ZH) door VRS Meyendel. Gevangen en los door een ringer op 02 maart 2006 te Kibbutz Kfar Ruppim in Israël. Afgelegde afstand 3345 kilometer, verstreken tijd 999 dagen. Dat onze Braamsluipeers om de oostkant van de Middellandse Zee heen naar Oost-Afrika vliegen was wel bekend, maar meldingen die dat zo duidelijk laten zien zijn er maar weinig: een uit Libanon, vier uit Egypte en nu twee uit Israël. De vorige was daar ook geringd op de voorjaarstrek, eind maart.

Spreeuw, *Sturnus vulgaris*, ringnr. Jersey T..41612

Geringd op het eiland Jersey op 27 januari 2002 als man na 2° kj. Dood gevonden, helaas onbekend hoe lang al dood, op 30 maart 2004 te Gorsseel. België, NW-Frankrijk en Engeland zijn de overwinteringsgebieden van in Nederland geringde Spreeuwen. Een vogel van de Kanaaleilanden is dus niet verrassend, maar wel 'geinig': we hebben er nu 15 daarvandaan.

Kneu, *Carduelis cannabina*, ringnr. Stavanger 4E.18087

Geringd als na 2° kj man op 01 mei 2004 te Hvaler, Ostfold, Noorwegen. Gevangen en los na 1° kj man door J. Staal op 18 oktober 2005 te Milheeze, Noord-Brabant. Afgelegde afstand is 894 kilometer, verstreken tijd is 535 dagen. De broedgebieden van de West-Europesche populatie liggen ondermeer ook in zuid Scandinavië, maar dan meer in oostelijk en noordoostelijk Europa. De overwinteringsgebieden liggen in midden en zuid Europa. Deze ring- en terugvangplaatsen liggen dus voor de hand, maar er zijn slechts vijf terugmeldingen in onze database van kneuen gemeld uit Noorwegen, alle met een Noorse ring. Deze melding is de op een na meest noordelijke (965 kilometer). Na 1990 zijn er in Nederland 12743 kneuen gevangen en slechts 338 terugmeldingen, waarvan de bulk natuurlijk uit België en Nederland en verder twee uit Spanje, eentje uit Groot Britannië en drie uit Noorwegen.

Barmsijs, *Carduelis flammea*, ringnr. Beijing A.421324

Geringd als vrouw, leeftijd onbekend, op 14 november 2004 te Gaofeng of Nenjiang, Heilongjiang, China (49.06N 125.05E). Gevangen en los door Wijnand Bleumink c.s. op VRS Meyendel, Wassenaar, op 13 november 2005. Afstand 8515 km, tijd 364 dagen. Deze bijzondere vangst is al eerder besproken in OHV (en recent nog eens in een artikel over recordtrekkers onder tuinvogels in Vogels), maar het was heel lang wachten op de ringgegevens. Na een contact met de Zweedse ringcentrale, waar tijdelijk een Chinese gastmedewerker aanwezig is, kwam het verlossende bericht uit China. De vogel is geringd in het uiterste noorden van China, niet zo ver ten zuiden van de Amoer, de grensrivier met Rusland. Van de Oostzee tot deze ringplek strekt zich een ononderbroken zone van berken- en sparrenbossen uit. Zij verbleef daar in november, vrijwel exact een jaar voordat zij in de hoofdmoot van een grote barsijsinvasie ons land bereikte. Waar deze vogel (allemaal) gebroed heeft blijft dus onduidelijk. De ene winter in China, de andere in Nederland, waar het voedsel je maar heen brengt... Hoewel de database ongeveer 50 terugmeldingen bevat over een grotere afstand (stems, Boerenzwaluwen en een Ooievaar uit Zuid-Afrika) dwingt deze 13-grammer wel groot respect af!

Barmsijs, *Carduelis flammæa*, ringnr. Helsinki.1467153

Geringd op 05 oktober 2002 als man 1° kj te Tauvo, Finland. Gevangen en los als man na 1° kj door VRS Castricum op 19 november 2005. Afgelegde afstand 1777 kilometer, verstreken tijd 1141 dagen. Vergeleken met de hierboven besproken vogel bijna een doetje, maar toch behorende tot de top-vier van verre barnsijsterugmeldingen. Ook eerdere verre barnsijzen kwamen uit Finland, en Zweden. Ook deze vogel maakte deel uit van de grote invasie van vorig najaar. Kennelijk hadden niet alle deelnemers de voorafgaande winter in China doorgebracht.

Geraadpleegde bronnen:

Baker K. 1997. *Warblers of Europe, Asia and North Africa*. Helm Identification Guides, Londen. ISBN 0-7136-3971-7.

Van den Berg A.B. & C.A.W. Bosman 2001. *Zeldzame vogels van Nederland*. Tweede, herziene druk. GMB Uitgeverij, Haarlem. ISBN 90-74345-13-1.

Buys R.-J. & D.L. Thomson 2001. *Van 1911 tot en met 2000: een overzicht van geringde en teruggemelde vogels in Nederland*. Op Het Vinkentouw 95:2-88.

Cramp S. (red.) 1992. *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the western palearctic. Volume VI Warblers*. Oxford New York, Oxford University Press. ISBN 0-19-857509-2.

Franssen T. & Pettersson J. 2001. *Swedish Bird Ringing Atlas. Volume 1. Divers-Raptors*. Naturhistoriska Riksmuseet & Sveriges Ornitologiska Förening, Stockholm. ISBN: 91-86510-50-9.

Shirihai H. ... (et al.) 1999. *Sylvia Warblers. Identification, taxonomy and phylogeny of the genus Sylvia*. Helm Identification Guides, Londen. ISBN 0-7136-3984-9.

Speek B.J. & Speek G. 1984. *Thieme's VogeltrekAtlas*. Thieme, Zutphen. ISBN 90-03-98125-6.

Staa R. 1998. *Longevity list of birds ringed in Europe*. Euring Newsletter 2: 9-18.

Svensson L. ... (et al.) 2000. *ANWB Vogelgids van Europa*. ANWB, Den Haag. ISBN: 90-18-01212-2.

Wernham C. & Toms M. & Marchant J. & Clark & Siriwardena G. & Baillie S. (eds) 2002. *The Migration Atlas. Movements of the Birds of Britain and Ireland*. Poyser, London. ISBN 0-7136-6514-9